www.escapemag.pl

DOS dla opornych

Łukasz Sosna

DOS DLA OPORNYCH

Łukasz Sosna

Skład i łamanie:

Patrycja Kierzkowska

Korekta:

Anna Matusewicz

Wydanie pierwsze, Toruń 2006

ISBN: 83-60320-12-8

Wszelkie prawa zastrzeżone!

Autor oraz Wydawnictwo dołożyli wszelkich starań, by informacje zawarte w tej publikacjach były kompletne, rzetelne i prawdziwe. Autor oraz Wydawnictwo Escape Magazine nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikające z wykorzystania informacji zawartych w publikacji lub użytkowania tej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w publikacji są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Rozpowszechnianie całości lub fragmentu w jakiejkolwiek postaci jest zabronione. Kopiowanie, kserowanie, fotografowanie, nagrywanie, wypożyczanie, powielanie w jakiekolwiek formie powoduje naruszenie praw autorskich. Drukowanie publikacji dla własnych potrzeb przysługuje tylko osobie, która nabyła to dzieło.

darmowy fragment

Wydawnictwo Publikacji Elektronicznych Escape Magazine

ul. Spokojna 14

28-300 Jędrzejów

http://www.escapemag.pl

System MS-DOS....5
Uruchamianie systemu DOS w systemach z rodziny Windows....7
Uzyskiwanie pomocy w systemie....8
Polecenie dostępne w systemach....8
Składnia polecenia help....8
help [polecenie]....8
Opcje polecenia....8
Przykłady zastosowania....9
Zmiana dysków....9
Wyświetlanie zawartości katalogu....10
Polecenie dostępne w systemach....10
Składnia polecenia dir w systemach DOS, Microsoft Windows 95, 98, ME....10
Składnia polecenia dir w systemach Microsoft Windows 2000 i XP....11
Opcje polecenia dir w systemach DOS, Microsoft Windows 95, 98, ME....11
Opcje polecenia dir w systemach Microsoft Windows 2000 i XP....19
Zmiana katalogu....31
Polecenie dostępne w systemach....31
Składnia polecenia CD....31
Opcje polecenia....31
Tworzenie nowego katalogu....33
Polecenie dostępne w systemach....33
Składnia polecenia....33
Opcje polecenia....33
Usuwanie katalogu....34
Polecenie dostępne w systemach....34
Składnia polecenia rd w systemach DOS, Microsoft Windows 95, 98,ME....34
Opcje polecenia....34
Składnia polecenia rd w systemach Microsoft Windows 2000 i XP....35
Opcje polecenia....35
Zmiana nazwy pliku lub katalogu....36
Polecenie dostępne w systemach....36
Składnia polecenia....36
Opcje polecenia....36
Usuwanie pliku....38
Polecenie dostępne w systemach....38
Składnia polecenia del w systemach DOS, Microsoft Windows 95, 98,ME....38
Składnia polecenia del w systemach Microsoft 2000 i Microsoft XP....38
Opcje polecenia w systemie w systemach DOS, Microsoft Windows 95, 98,ME....38
Opcje polecenia w systemie w systemach Microsoft 2000 i XP....39
Usuwanie plików i katalogów....42
Polecenie dostępne w systemach....42
Składnia polecenia deltree....42
Opcje polecenia....42
Wyświetlanie struktury katalogów i plików....43
Polecenie dostępne w systemach....43
Składnia polecenia....43
Opcje polecenia....43
Czyszczenie ekranu....46
Polecenie dostępne w systemach....46
Składnia polecenia CLS w systemach DOS, Microsoft Windows....46

Przykład zastosowania.....46
Kopiowanie plików.....47
Polecenie dostępne w systemach.....47
Składnia polecenia copy w systemach DOS, Microsoft Windows.....47
Opcje polecenia.....47
Zmiana atrybutów plików.....49
Polecenie dostępne w systemach.....49
Składnia polecenia ATTRIB w systemach DOS, Microsoft Windows.....49
Opcje polecenia.....49
Zmiana daty.....51
Polecenie dostępne w systemach.....51
Składnia polecenia date w systemach DOS, Microsoft Windows.....51
Opcje polecenia.....51
Zmiana czasu.....52
Polecenie dostępne w systemach.....52
Składnia polecenia.....52
Opcje polecenia.....52
Kopiowanie dysków.....53
Polecenie dostępne w systemach.....53
Składnia polecenia.....53
Opcje polecenia.....53
Tworzenie i edycja pliku tekstowego.....55
Polecenie dostępne w systemach.....55
Składnia polecenia.....55
Opcje polecenia.....55
Formatowanie dysku.....58
Polecenie dostępne w systemach.....58
Składnia polecenia format w systemach DOS, Microsoft Windows 95, 98,ME.....58
Opcje polecenia.....58
Składnia polecenia format w systemach Microsoft Windows 2000 i Windows XP.....59
Opcje polecenia.....60
Zmiana etykiety dysku.....62
Polecenie dostępne w systemach.....62
Składnia polecenia.....62
Opcje polecenia.....62
Ustawianie znaku zachęty.....63
Polecenie dostępne w systemach.....63
Składnia polecenia.....63
Opcje polecenia.....63
Wyświetlanie wersji systemu DOS lub Windows.....65
Polecenie dostępne w systemach.....65
Składnia polecenia.....65
Przykłady zastosowania.....65

System MS-DOS

Microsoft DOS (Disk Operating System – Dyskowy System Operacyjny) jest systemem posiadający interfejs użytkownika w postaci linii komand. MS-DOS 1.0 został wydany w roku 1981 dla komputerów firmy IBM. Ostatnią wersją systemu operacyjnego MS-DOS była wersja MS-DOS 6.22 z 1994 roku. System ten nie jest już powszechnie używany w komputerach, jednak może być dostępny w systemach z rodziny Microsoft Windows.

W ebooku opisane zostały podstawowe polecenia systemu MS-DOS w systemach Windows 95/98/ME/2000 oraz XP. Polecenia te różnią się pomiędzy sobą liczbą parametrów i ich nazwami. Dlatego zostały podzielone przeze mnie w zależności od tego, jakie parametry zawierają. Główna różnica jest pomiędzy systemem Windows 95/98/Me, a systemami Windows 2000 i XP. Jeżeli w poleceniu nie zostały opisane różne systemy znaczy to, iż polecenie działa w każdym systemie tak samo.

Dla osób, które nie posiadają systemu MS-DOS polecam system FreeDOS. Można go pobrać ze strony http://freedos.com. Program jest całkowicie darmowy i może posłużyć jako substytut systemu DOS.

Opisane parametry polecenia mogą być stosowane jednocześnie, to znaczy że przy poleceniu dir możemy zastosować polecenie /p /w jednocześnie zapisując je zaraz po poleceniu tak jak w poniższym przykładzie:

```
dir /w /p
```

Aby jakakolwiek komenda została wykonana musimy użyć klawisza Enter. Wtedy dopiero system wykona polecenie i zwróci nam odpowiedni komunikat czy polecenie jest prawidłowe (jeśli tak - i efekt jego wykonania) czy też w poleceniu występuje błąd.

Jeżeli system będzie nas pytał o odpowiedź na operację, którą ma zamiar wykonać, musimy mu takiej odpowiedzi udzielić. W pytanie, które nam zadaje zawsze znajdują się odpowiedzi. Wystarczy wybrać na klawiaturze literę. Zwykle pierwsza litera jest pisana „z dużej” i ją należy wybrać np. Tak (litera T), Nie (litera N)

```
K:\kat_dos>copy plik.txt katalog /-Y
Zastąpić katalog\plik.txt? (Tak/Nie/Wszystkie): t
Liczba skopiowanych plików:         1.
```

Rysunek X. System pyta nas o potwierdzenie operacji.

Znaki globalne takie jak „*” i „?” ułatwią nam sprawę z wyszukiwaniem i kopiowaniem plików. Znak „*” zastępuje dowolny ciąg znaków liter i cyfr, natomiast znak „?” zastępuje jeden dowolny znak. Np. jeżeli chcemy skopiować (z katalogu na naszym dysku do innego katalogu) wszystkie pliki posiadające rozszerzenie „exe” to powinniśmy użyć znaku gwiazdki w ten sposób:

```
copy *.exe C:\katalog
```

Jeżeli chcemy skopiować pliki mające tylko czteroliterową nazwę i posiadające rozszerzenie „sys” powinniśmy to zapisać w ten sposób:

```
copy ????.sys C:\katalog
```

Uruchamianie systemu DOS w systemach z rodziny Windows

Aby uruchomić ten system w wersjach Microsoft Windows kliknij na przycisku „Start”. Tam wybierz „Uruchom....”.W oknie, które zobaczysz wpisujemy **command** dla systemu Windows 95/98/Me lub **cmd** w systemach Windows NT, Windows 2000 i Windows XP. Po wpisaniu tego polecenia klikamy na przycisk OK.

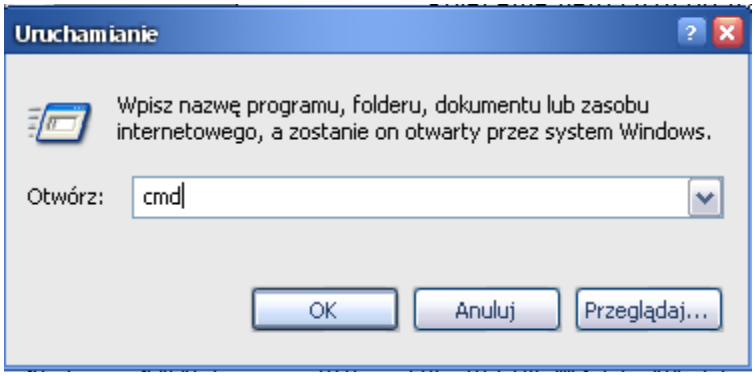

Rysunek 1. Uruchomienie programu MS-DOS w systemie Windows 2000 i Windows XP.

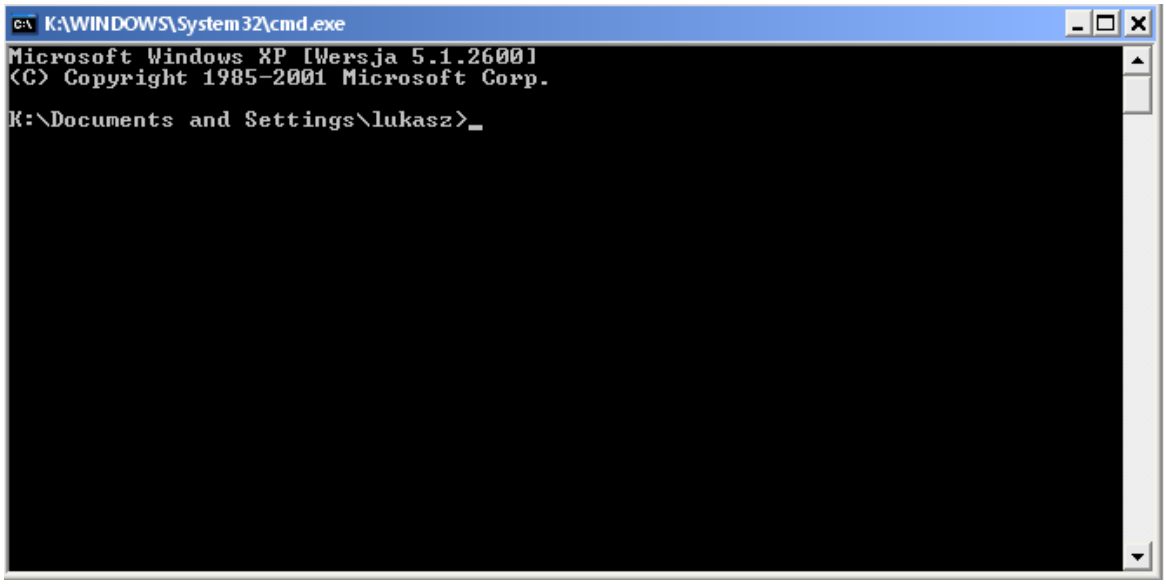

Rysunek 2. System MS-DOS uruchomiany w systemie Windows XP.

Uzyskiwanie pomocy w systemie

Poleceniem **`help`** służy do uzyskania pomocy na temat danego polecenia, które znamy lub listy wszystkich dostępnych poleceń w systemie.

Polecenie dostępne w systemach

MS-DOS 5.0 i późniejszych, Windows 2000, Windows XP

Składnia polecenia help

`help [polecenie]`

Opcje polecenia

- brak parametrów – wyświetla nam cały spis pomocy; z niego możemy wybrać polecenie, o którym chcemy dowiedzieć się więcej.
- [polecenie] - służy do zdefiniowania polecenia, na którego temat mamy zamiar dowiedzieć się więcej.

Przykłady zastosowania

`help` - wyświetla nam spis pomocy.

`help dir` - wyświetla stronę pomocy na temat polecenia dir.

Zmiana dysków

Polecenie służy do zmiany dysku, na którym obecnie pracujemy. Dzięki niemu możemy przechodzić na dowolny dysk zainstalowany w naszym systemie.

Polecenie polega na wpisaniu nazwy dysku po znaku zachęty. Musimy znać literę dysku, na który mamy zamiar przejść. Jeżeli chcemy przejść na dysk A: po prostu wpisujemy jego nazwę. Nie należy zapominać o znaku dwukropka **:** na jego końcu tak jak zostało to zaprezentowane na rysunku.

```
C:\>A:
A:\>_
```

Rysunek 3. Przechodzimy na dyskietkę wpisując nazwę dysku w linii poleceń.

Wyświetlanie zawartości katalogu

Polecenie **dir** służy do wyświetlenia zawartości katalogu, w którym obecnie jesteśmy lub katalogu, który zdefiniujemy w poleceniu oraz określenia tego, jakie elementy mają zostać w nim zawarte i jak mają być posortowane.

Polecenie dostępne w systemach

Wszystkie wersje systemu MS-DOS, Windows 95, Windows 98, Windows ME, Windows NT, Windows 2000, Windows XP.

Składnia polecenia dir w systemach DOS, Microsoft Windows 95, 98, ME

```
DIR [dysk:][ścieżka][nazwa pliku] [/P] [/W] [/A[[:]atrybuty]]
[/O[[:]porządek sortowania]] [/S] [/B] [/L] [/V]
```

Składnia polecenia dir w systemach Microsoft Windows 2000 i XP

```
DIR [dysk:][ścieżka] [/A[[:]atrybuty]] [/B] [/C] [/D] [/L] [/N]
[/O[[:]porządek sortowania]] [/P] [/Q] [/S] [/T[[:]pole czasu]]
[/W] [/X] [/4]
```

Opcje polecenia dir w systemach DOS, Microsoft Windows 95, 98, ME

[dysk:][ścieżka] - deklaruje ścieżkę, której pliki mają zostać wyświetlone.

```
K:\kat_dos>dir /-n
 Wolumin w stacji K nie ma etykiety.
 Numer seryjny woluminu: 806E-EBD9

 Katalog: K:\kat_dos

.             <DIR>             2005-02-14  16:58
..            <DIR>             2005-02-14  16:58
katalog1      <DIR>             2005-02-14  16:57
katalog2      <DIR>             2005-02-14  16:58
katalog3      <DIR>             2005-02-14  16:58
plik     txt                  0 2005-02-14  16:56
plik2    txt                  0 2005-02-14  16:56
plik3    txt                  0 2005-02-14  16:56
plik4    txt                  0 2005-02-14  16:56
plik5    txt                  0 2005-02-14  16:56
plik6    txt                  0 2005-02-14  16:56
plik7    txt                  0 2005-02-14  16:56
plik8    txt                  0 2005-02-14  16:56
               8 plik(ów)                0 bajtów
               5 katalog(ów)     303 763 456 bajtów wolnych
```

Rysunek 4. Spis plików i katalogów znajdujących się w wybranym przez nas katalogu.

Jak widzimy na wydruku pojawiły się pliki i katalogi znajdujące się we wskazanym przez nas miejscu. Katalogi można rozpoznać po symbolu **<DIR>** obok nazwy. Oprócz tego:

. katalog bieżący . . katalog nadrzędny.

dir /p

Pozwala przeglądać katalog sposobem „strona po stronie”. Jest to bardzo dobry sposób, kiedy katalog zawiera tysiące plików. Zamiast ujrzeć nazwy plików, przed oczami przemknie nam w sekundę cała zawartość katalogu i nic nie zdążymy zobaczyć.

```
K:\kat_dos>dir K:\windows /p /-n
 Wolumin w stacji K nie ma etykiety.
 Numer seryjny woluminu: 806E-EBD9

 Katalog: K:\windows

.             <DIR>             2005-02-11  13:40
..            <DIR>             2005-02-11  13:40
0        log                  0 2005-02-14  15:57
addins        <DIR>             2004-12-21  20:08
adids1   ini                154 2004-12-21  23:32
adiras   ini                342 2003-02-17  11:36
AppPatch      <DIR>             2004-12-21  20:12
ARJ      PIF                545 2004-04-16  06:03
Ascd_tmp ini              2 133 2005-01-11  14:16
bgd      dll          2 974 071 2004-11-03  17:18
BBELKI~1 BMP             65 978 2001-07-21  23:36
clock    avi             82 944 2001-07-21  23:30
CMCDPLAY INI                 26 2005-01-11  14:18
CMIRMD~1 DLL             28 672 2002-10-18  15:56
CMIRMR~1 EXE            212 992 2002-07-01  12:01
CMISETUP INI                 92 2005-01-11  14:18
CMIUNI~1 EXE            237 568 2002-10-18  15:55
colors   mgk             54 204 2003-10-13  17:00
comsetup log             15 853 2004-12-21  19:41
Config        <DIR>             2004-12-21  20:08
CONNEC~1      <DIR>             2004-12-21  20:08
Aby kontynuować, naciśnij dowolny klawisz . . .
```

Rysunek 5. Efekt komendy **dir /p**. Po kliknięciu na dowolny klawisz zobaczymy następną stronę z plikami.

dir /w

Wyświetla wyniki w postaci kolumn. W przypadku katalogów, których zawartość jest obszerna możemy spodziewać się tego samego efektu, co po samej komendzie **dir**.

```
K:\kat_dos>dir /w
 Wolumin w stacji K nie ma etykiety.
 Numer seryjny woluminu: 806E-EBD9

 Katalog: K:\kat_dos

[.]          [..]         [katalog1]   [katalog2]   [katalog3]   plik.txt
plik2.txt    plik3.txt    plik4.txt    plik5.txt    plik6.txt    plik7.txt
plik8.txt
               8 plik(ów)                0 bajtów
               5 katalog(ów)     303 489 024 bajtów wolnych
```

Rysunek 6. **dir /w**. Tutaj katalogi znajdują się w nawiasach.

dir /a

Wyświetla tylko elementy posiadające odpowiednie atrybuty. Tutaj wyróżnimy:

- **D** – Katalogi

```
K:\kat_dos>dir /A:D /-n
 Wolumin w stacji K nie ma etykiety.
 Numer seryjny woluminu: 806E-EBD9

 Katalog: K:\kat_dos

.             <DIR>          2005-02-14  17:20
..            <DIR>          2005-02-14  17:20
katalog1      <DIR>          2005-02-14  16:57
katalog2      <DIR>          2005-02-14  16:58
katalog3      <DIR>          2005-02-14  16:58
               0 plik(ów)                0 bajtów
               5 katalog(ów)     304 017 408 bajtów wolnych
```

Rysunek 7. Wyświetlą się tylko katalogi w danym folderze.

- **R** - Pliki tylko do odczytu

```
K:\kat_dos>dir /A:R /-n
 Wolumin w stacji K nie ma etykiety.
 Numer seryjny woluminu: 806E-EBD9

 Katalog: K:\kat_dos

plik_o    txt                 0 2005-02-14  17:20
               1 plik(ów)                0 bajtów
               0 katalog(ów)     304 017 408 bajtów wolnych
```

Rysunek 8. W tym katalogu był jeden plik przeznaczony tylko do odczytu.

- **H** - Pliki ukryte

```
K:\kat_dos>dir /A:H /-n
 Wolumin w stacji K nie ma etykiety.
 Numer seryjny woluminu: 806E-EBD9

 Katalog: K:\kat_dos

plik_u    txt                    0 2005-02-14  17:20
               1 plik(ów)                0 bajtów
               0 katalog(ów)     304 017 408 bajtów wolnych
```

Rysunek 9. W tym katalogu był jeden plik ukryty.

- **A** - Pliki archiwalne

```
K:\kat_dos>dir /A:H /-n
 Wolumin w stacji K nie ma etykiety.
 Numer seryjny woluminu: 806E-EBD9

 Katalog: K:\kat_dos

plik_u    txt                    0 2005-02-14  17:20
               1 plik(ów)                0 bajtów
               0 katalog(ów)     304 017 408 bajtów wolnych
```

Rysunek 10. W tym katalogu był jeden plik, który ma nadany atrybut archiwalny.

- **S** - Pliki systemowe

```
K:\kat_dos>dir /A:S /-n
 Wolumin w stacji K nie ma etykiety.
 Numer seryjny woluminu: 806E-EBD9

 Katalog: K:\kat_dos

plik_a    txt                    0 2005-02-14  17:29
               1 plik(ów)                0 bajtów
               0 katalog(ów)     303 984 640 bajtów wolnych
```

Rysunek 11. Tutaj widać plik systemowy, który znajduje się w katalogu.

PORADA

Jeżeli użyjemy prefixu „-” przed atrybutem znaczyć to będzie wszystkie pliki prócz posiadających taki atrybut. Możemy w ten sposób wybierać pliki w sposób odwrotny do tego wskazanego atrybutem.

więcej: **http://www.escapemag.pl/126-dos-dla-opornych**